

**Türkiye – Lübnan: MENA Bölgesi, Afrika, Türkiye ve
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Ülkelerinde
İnşaat Sektöründe İş Birliği Toplantısı**

[Sonuç Raporu]

Ocak 29, 2016/Beyrut

Türkiye – Lübnan: MENA Bölgesi, Afrika, Türkiye ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Ülkelerinde İnşaat Sektöründe İş Birliği Toplantısı

Sonuç Raporu:

(Ocak 29, 2016/Beyrut)

Türkiye – Lübnan: MENA Bölgesi, Afrika, Türkiye ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Ülkelerinde İnşaat Sektöründe İş Birliği Toplantısı, T.C. Beyrut Büyükelçisi Çağatay Erciyes, DEİK Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi ve Türkiye – Lübnan İş Konseyi Başkanı Rona Yırcalı, Türkiye Müteahhitler Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Ali Kartal Usluel, Lübnan Müteahhitler Birliği Başkanı Maroun Helou, ICC Lübnan ve Lübnan – Türkiye İş Konseyi Başkanı Wagih Bizri'nin katılımları ile 29 Ocak 2016 tarihinde Beyrut Phoenicia Intercontinental Otel'de, Türkiye'den 50 ve Lübnan'dan 100 kişi olmak üzere yaklaşık 150 kişinin katılımı ile gerçekleşti.

ICC Lübnan ve Lübnan – Türkiye İş Konseyi Başkanı Wagih Bizri açılış konuşmasında, Türk iş heyetini Lübnan'da ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek, Lübnanlı inşaat firmalarının özellikle Ortadoğu ile Körfez bölgesinde ve Afrika'da çok güçlü olduklarını diğer yandan Lübnan da da gelecekte petrol ve doğal gaz projelerine bağlı olarak Türk firmaları için yeni fırsatların ortaya çıkacağını haliyle Türk ve Lübnanlı firmaların bu tür projelerde birlikte çalışabileceklerini belirtti.

Lübnan Müteahhitler Birliği Başkanı Maroun Helou, Lübnan ile Türkiye'nin birlikte çalışmasının başarıyı yakalamak için kaçınılmaz olduğunu düşündüğünü belirterek birlikte kazanç getirecek bir gelecek ve başarılı operasyonlar planlayabilmek için firmaların tecrübe paylaşımı yaparak uygun stratejileri belirlemesinin elzem gözüktüğünü söyledi. Maroun Helou, iki ülkenin ortaklığı sonucunda Lübnan Pazarında barajlar, hidro-elektrik santralleri, özel elektro-mekanik ve altyapı çalışmaları gibi Lübnanlı müteahhitlik firmalarının kapasitesinin ve tecrübesinin sınırlı kaldığı büyük ve özel projelere Türk Müteahhitlik firmalarının bir çözüm olabileceğini düşündüğünü belirtti.

İki ülke ortaklığının potansiyel vaat ettiği bir diğer pazarın ise 70'li yıllardan beri Dünyanın 4 bir köşesinden ve farklı sektörlerden firmaların odak noktası olarak gördüğü Körfez ülkeleri olduğunu belirten Maroun Helou Lübnan ve Türk firmalarının yetenek ve tecrübeleri bir araya getirerek bu pazara rahatça entegre olabileceğinin üzerinde durarak, Körfez ülkeleri dışında Lübnan firmalarının başarı ile yatırım yaptığı ve gelir elde ettiği Afrika pazarı olduğunu, Türk müteahhitlerinin Lübnan firmaları ile ortaklık yaparak bu pazarda kolayca başarıyı yakabileceğini ekledi. Türk firmalarının kaynak, imkan ve teknolojisi ile Lübnanlı firmaların Afrika ve Körfez ülkelerindeki güçlü varlığının bir araya geldiğinde uzun vadeli, kazan-kazan durumu meydana getiren ortaklıkların oluşacağına inandığını söyleyen Maroun Helou aynı zamanda ortaklıklarını Türk firmalarının varlık gösterdiği eski Doğu Blok'u ve Doğu Avrupa ülkelerine taşıyabileceklerini ekledi.

Maroun Helou bununla beraber bölgede yaşanan talihsiz savaşların elbet bir gün sona ereceğini ve o zaman bölgenin topyekün baştan inşasının kaçınılmaz bir durum olduğunu, bu açıdan yine Lübnanlı ve Türk firmaların ortaklığının çok önemli gözüktüğünü söyledi. Maroun Helou Türk firmalarının know-how ve sahip oldukları ciddi potansiyel ile Lübnanlı firmaların PR, Körfez ve Afrika ülkelerindeki tecrübeleri ile proje yönetimi, teknik müşavirlik ve dizayn konusunda sahip oldukları insan kaynağını bir araya getirerek başarılı girişimlere imza atılabileceğini söyleyerek konuşmasını sonlandırdı.

DEİK Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi ve Türkiye – Lübnan İş Konseyi Başkanı Rona Yırcalı, yeniden Lübnan'da olmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek müsafirperverliklerinden dolayı eşbaşkan Wajih Bizri'ye teşekkürlerini sundu. İki ülke işadamlarının tecrübelerini Ortadoğu, Körfez, Afrika ve BDT gibi daha geniş bir coğrafya da paylaşımlarının önemine değinen Başkan Yırcalı, özellikle Afrika'da işbirliğinin öne çıktığını belirtti. Avrupa pazarına çok iyi entegre olan Türkiye'nin Afrika, Latin Amerika ve Asya Pasifik gibi yükselen ekonomilerle işbirliğine büyük ihtiyaç duyduğunu dile getirdi. Türkiye'nin global konumu nedeniyle özellikle Afrika'nın Türkiye için stratejik öneme sahip olduğunun altını çizen Başkan Yırcalı, Afrika ülkeleri ile tüm sektörlerde her seviyede işbirliğine hazır olduklarını belirtti. 2009 yılında, Türkiye'nin Afrika'da 5'i Kuzey Afrika olmak üzere sadece 12 ülkede Büyükelçiliklerinin bulunduğunu oysa bugün 39 ülkede Büyükelçilik açıldığını, Afrika ülkelerinin de 5 yıl öncesine kadar 10 adet olan Büyükelçiliklerinin bugün Ankara'da 31'e ulaştığını açıkladı. THY'nin de Afrika'da 28 ülkede 40 farklı destinasyona uçuşları olduğunu dile getirdi. Bu sayede 2013 yılında 200 bin kişinin Türkiye ile Afrika ülkeleri arasında iş, turistik ve kültür kapsamında ziyaretler gerçekleştirdiğini ifade etti. Türk müteahhitlik firmalarının 1972 – 2015 yılları arasında Afrika'da 55 milyar doların üzerinde projeler üstlendiklerini izah eden Başkan Yırcalı, Afrika'daki Türk yatırımlarının 6 milyar doların üzerine ulaştığını, aynı yıllar arasında Türk Müteahhitlik firmalarının 104 ülkede toplam değeri 318 milyar doları bulan 8626 proje üstlendiklerini belirtti. Bölgenin en büyük serbest Pazar ekonomisine sahip olan Türkiye'nin 2050 yılına kadar nüfusu iki katına çıkması beklenen Afrika ülkelerinin ekonomilerine katkı sağlamayı arzu ettiğini dile getirdi.

DEİK'i tanıtarak Türkiye – Lübnan İş Konseyi'nin aynı çatı altında 2002 yılından beri faaliyetlerine devam ettiğini anlatan Başkan Yırcalı, İş Konseyinin, iki ülke iş çevrelerinde politik, diplomatik, ekonomik ve kültürel işbirliklerinin arttırılmasında köprü rolü üstlendiğinin altını çizerek bugüne kadar göstermiş oldukları çabalarından dolayı Mehmet Habbab ve Wajih Bizri'ye şükranlarını sundu.

Türkiye Müteahhitler Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Ali Kartal Usluel, Türk inşaat projelerinin yüzde 90'ının MENA ve BDT bölgesinde olduğunu dile getirerek Afrika bölgesinde 50 milyar dolar değerinde projelerin halihazırda tamamlandığını ve bir bölümünde devam etmekte olduğunu, Libya'nın 1. sırada yer alırken Cezayir'in 2. ve Fas'ın 3. sırada yer aldığını belirtti. Sahra altı Afrika'da ise Türk inşaat firmalarının sırasıyla Etyopya Sudan ve Nijerya'da önemli projeler üstlendiklerini açıkladı.

T.C. Beyrut Büyükelçisi Çağatay Erciyes, Beyrut'taki görevine başlayalı sadece 5 ay olduğunu ancak bu sürede ikinci kez Türk ve Lübnan'lı iş insanlarının bir araya geldiğine şahitlik ettiğini ve bunun iki ülke insanlarının işbirliklerini geliştirme konusunda ne kadar kararlı olduğunun en büyük kanıtı olduğunu söyledi. Lübnan ve Türkiye'nin ticaret hacminin son iki yıldır bölgedeki istikrarsızlık ve kargaşa sebebiyle düşüş trendinde olduğunu vurgulayan Çağatay Erciyes, bu trendin en kısa sürede tersine çevrilmesi gerektiğini ve iki ülkenin sahip oldukları potansiyeli ortaya çıkararak harekete geçmeleri gerektiğini söyledi. Söz konusu potansiyeli açığa çıkarmak ve trendleri tersine çevirmek için inşaat sektörünün doğru bir başlangıç olduğunun üzerinde duran Çağatay Erciyes inşaat sektörünün bir çok ortak fırsat barındırdığını, söz konusu ortaklıkların sadece Lübnan ve Türkiye ile sınırlı kalmayıp küresel düzeye taşınması gerektiğini söyledi ve Afrika'nın iyi bir örnek olduğunu, yeni iş fırsatları üretmek açısından oldukça iyi bir saha olduğunu ekledi.

Büyükelçi Erciyes, bu toplantının iyi değerlendirilmesi gerektiğini, bu açıdan Türk Büyükelçisi olarak Lübnanlı iş insanlarının yardımına ihtiyaç duyduğu önemli bir konuyu dile getirmek istediğini söyleyerek, bu konunun iki ülke arasında 5 sene önce imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmasının daha fazla ertelemeye müsamaha gösterilmeden derhal devreye sokulması olduğunu vurguladı. Bu anlaşmanın en kısa sürede uygulamaya konulmasının ekonomik iş birliğini geliştirme açısından elzem olduğunu belirterek konuşmasını noktalandı.

Açılış konuşmalarının ardından, MENA Bölgesi, Afrika, Türkiye ve Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Ülkelerinde İşbirliği Fırsatları üzerine Oturumlara geçildi. Oturumlar kapsamında, Türk ve Lübnanlı İnşaat Firmalarının Bölgede geçmiş ve halihazırda faaliyetlerinin değerlendirilmesi, Türk ve Lübnanlı İnşaat Firmalarının İşbirliği İmkanları, Türk ve Lübnanlı İnşaat Firmalarının Güçlü Taraflarının Birleştirilerek Win-Win Avantajının Oluşturulması ve Türk ve Lübnan Taraflarının İşgücü ve Yeteneklerinin Karşılıklı Faydaya Dönüşmesi için İmkanlar ve Gerekenler ile Yapı Malzemeleri Pazarında Karşılıklı Fayda için Tedarik Fırsatları ve Gerekenler görüşüldü.

İlk Oturumda, Türk tarafının görüşleri ve önerileri ele alındı. Türkiye Müteahhitler Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Ali Kartal Usluel tarafından Türk Müteahhitlik firmalarının günümüze kadar yurt dışında gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler ülkeler ve yapılan işlerin detayları ile tanıtıldı. ENR (Engineering News Record) Dergisinin dünyanın önde gelen müteahhitler listesinde (The Top 250) 65 firma ile birinci olan Çin'in ardından 43 firma ile ikinci geldiği belirtildi. Ayrıca, Türk firmalarının güçlü yanları tanıtıldı.

Türkiye – Lübnan İş Konseyi Başkan Yardımcısı ve Türkiye – B.A.E. İş Konseyi Başkanı Mehmet Habbab, faaliyet alanının petrol ve gaz olduğunu müteahhitlik olmadığını ancak günün sonunda Türk ve Lübnanlı firmalar arasında işbirliklerinin ortaya çıkmasını umud ettiğini belirtti. İlişkilerimizi MENA, ODO-KİK ve BDT Bölgelerinde geliştirmeyi arzu ettiklerini ifade eden Mehmet Habbab, özellikle Rusya'da Türk Müteahhitlerinin 70 milyar dolara yakın projeler üstlendiklerini ve bu projelerde Lübnanlı firmalarla işbirlikleri yapabileceklerini dile getirdi. Ayrıca, Suriye'de gelecekte iç savaşın bitişi ile birlikte Suriye'nin yeniden inşasında Türk ve Lübnanlı firmaların işbirliği yapabileceğini

söyleyen Mehmet Habbab, Lübnanlı Müteahhitlerin Afrika'da çok büyük tecrübeler edindiklerini ve bu bilgi birikimlerini Türk firmaları ile ortak prolerde değerlendirmelerinin her iki tarafada büyük avantajlar sağlayacağını belirtti. İstanbul'da 2016 yılında başlaması planlanan 52 km lik Kanal İstanbul Projesinde de Türk ve Lübnanlı firmaların işbirliği yapabileceğini söyleyen Mehmet Habbab, sözkonusu projenin 50 milyar doların üzerinde olduğunu açıkladı.

TML İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Ersin Takla, Libya'nın Trablus Liman Projesinin imza töreni olan 26.12.1972 tarihini Türk Müteahhitlik işlerinin doğum günü olarak tanımladıklarını ve kendilerinin Libya'da 15 yıl hizmet verdiklerini belirtti. Söz konusu projenin müteahhitlik hizmetlerinin daha sonraki yıllarda 104 ülkeye yayılmasını pekiştirdiğini ifade eden Başkan Takla, ardından Libya Hükümetinin çökmesinin, Irak, Suriye ve Mısır'da yaşananların, dünya petrol fiyatlarındaki düşüşün ve son olarak Rusya ile yaşanan krizin Türk Müteahhitlerinin hazır olan potansiyellerini farklı ülkelere doğru yönlendirmek zorunda bıraktığını dile getirdi. Bunun neticesinde Türk Müteahhitlerinin, T.C. Hükümetinin teşvik ve desteği ile 2015 yılının ilk 9 ayında Kongo, Mali, Nijerya ve Gana'da 1,2 milyar dolarlık işler üstlendiklerini açıklayan Ersin Takla, Sudan, Ruanda, Kenya, Tanzanya ve Etiyopya'nın Türk Müteahhitlerinin ilgi alanında olduğunu belirtti. Tecrübelerin ancak yaşanarak kazanılabileceğinin altını çizen Ersin Takla, KPMG, Deloitte gibi bağımsız denetim firmalarının, örneğin bir işverenin ödemelerini zamanında yapıp yapmadığı hakkında bilgi sahibi olamayacağını ve buna bağlı olarak geçen zaman içerisinde oluşabilecek zararlar hakkında da açıklama yapmalarının, bilgi sahibi olmalarının mümkün olamayacağını belirtti. Tüm bu nedenler göz önüne alınarak yeni bir pazara girişte yerel bir ortağın olmasının ortaklık pazar payının belirlenmesi için en efektif yol olduğu ifade edildi. Ersin Takla, son olarak Lübnanlı firmaların halihazırda Afrika ülkelerinde edinmiş oldukları yerel ve genel tecrübeler göz önüne alındığında ve Türk firmalarının uzun yıllardır süregelen bilgi birikimlerinin ortak projelerde değerlendirilmesinin yeni pazarların ihtiyaçlarını karşılayacağını belirtti.

Dorçe Prefabrik ve İnşaat Sanayi Genel Müdür Temsilcisi Mehmet Selçuk Yücesoy, Küresel ekonomide yatırım dinamiklerinin sürekli olarak değiştiği, ticari ilişkilerin daraldığı ve mesafelerin kısaldığı bir dönemden geçildiğini, Orta Doğu'da yaşanan siyasi istikrarsızlığın, çevre ülkelere yansıyan politik ve askeri gelişmelerin, Türkiye'yi yakından ilgilendirmekle beraber derinden etkilediğini ve bu kapsamda Lübnan ile Ticari ilişkilerimizi geliştirmemizin öncelikli konuların başında geldiğini belirtti.

İki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılması için Lübnan ile Türkiye arasında müteahhitlik sektörü ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi gerektiğine dikkat çeken Mehmet Selçuk Yücesoy, bu ilişkilerin gelişmesinin önemli bir yolunun ise Türkiye ve Lübnan'ın 3. Ülkelerde yapabileceği ortaklar olarak tanımladı ve aşağıda belirtilen hususlara dikkat çekti;

Türk – Lübnan Firmalarının Ortak Geliştirecekleri Projelerde dikkat edilmesi gereken 3 ana unsur;

1. Yapılacak yatırımlarda sonuçların geç toplanması ve bu sebeple sabırlı olunması,
2. Ortak Girişimlerde, büyük ölçekli iş yapılacağı zaman iyi bir yerel ortak seçilmesi,
3. Resmi makamlar ile ilişkilerin güçlü olması,

Türk – Lübnan Firmalarının Ortak Geliştirecekleri Projelerde Bazı Avantajlar ve Gereklilikler;

1. Lübnanlıların ve Türklerin karşılıklı kültürel yakınlıkları olması, Kazakistan, Türkmenistan’da, Türkiye öncülüğünde yeni işbirliği Fırsatlarının önünü açacaktır.
2. Her iki ülke içinde iyi çalışan bankacılık sistemi ve finansal kaynakların olması, Afrika’da yeni iş birliği ve yatırım fırsatlarını oluşturabilir,
3. Türkiye’nin Ticari açıdan güçlü bir hukuk sistemi olması önemlidir,
4. Lojistik ve Ulaşım ’da Türkiye’nin gelişmiş olması, THY’nin Afrika’ya ulaşım problemi olmaması Afrika’da yapılacak işbirliğinde Lübnanlı firmalara avantaj sağlayacaktır,
5. Türkiye, Lübnan için CIS ülkelerine açılacak en önemli kapılardan birisi olacaktır,
6. Türkiye, Müşavirlik ve Müteahhitlik hizmetlerinde “knowhow” paylaşımı yapabilir, Lübnan Finansman Sağlayabilir,
7. Mega İhalelere katımda, PMC ve FEED çalışmalarının Lübnanlı firmalar önceliğinde, EPC kısmının ise Türk firmaları öncülüğünde, Finansmanın ise projesine göre dengeleneceği ortaklıklar kurulabilir. İhalelere katılımlarda, referanslar, ön yeterlilik, sertifikasyon, kalite, HSE ve finansal destek konularında birlikte ortaklıklar kurularak hareket edilebilir.
8. Bu kapsamda, ise yeni ortaklıkların konuşulması amacıyla, 3. ülkelerde ciddi fuar ve etkinliklere var onlara katılım önemlidir.
9. Buna ek olarak iki ülke arası ticari delegasyon ziyaretlerinin artırılması gerekmektedir.
10. İki ülke arası, serbest Ticaret Anlaşmasının imzalanması gereklidir.

Afrika’da Odaklanılabilecek 2020 yılına kadar öncelikli olabilecek bazı pazarlar:

Fas: Tahmini olarak 15 Milyar Dolar Konut, 23 Milyar Dolar Alt Yapı Projelerine yatırım yapma hedefleri var. Ayrıca öncelikli olarak, Havaalanları, Telekomünikasyon Alt Yapı Geliştirme, Gayrimenkul ve Turizm gelişen sektörler, Direk Yabancı Yatırım 5 Milyar dolardır,

Cezayir: 38 Milyar Dolar toplam İnşaat Sektörüne yatırım hedefi var, yatırım hedefleri ticari gelirin, petrole bağımlılığını azaltmaya yöneliktir,

Etiyopya: Türkiye için Afrika’daki en önemli pazarlardan birisidir, yabancı yatırımcı ve istihdam bakımından Türkiye, 1. Sırada gelir aynı zamanda su anda devam eden toplam işlerin proje bedeli 4 Milyar Dolara yakındır, planlanan yatırımların başında havaalanı ve otel inşaatları gelmektedir,

Kenya: Finans ve Bankacılık sektöründe oldukça gelişmiş bir pazardır, bu kapsamda Lübnan ve Türkiye’yi yakından ilgilendirmektedir,

Mozambik: Bölgedeki en hızlı büyüyen ekonomilerden birisidir, planlanan yatırımlar başında 4 ad LNG ünitelerinin projeleri gelmektedir. Bunun yanı sıra 12 Milyar Dolar Enerji projelerine yatırım bekleniyor,

Angola: 16 Milyar dolarlık altyapı projelerine 2018 yılında başlanacağını bunun 1/3 ’nin ise devlet tarafından finanse edileceği belirtiliyor.

Mehmet Selçuk Yücesoy, konuşmasında son olarak aşağıdaki hususlara değindi;

Yukarıdaki ülkeler dahil olmak üzere, küresel durgunluk ve petrol fiyatlarındaki düşüş sebebiyle Afrika’daki ülkelerin çoğunda bahsedilen projeler askıya alınmış ve yatırım planları yavaşlatılmıştır.

Ancak buna rağmen Etiyopya, “Grand Renaissance Dam” , Etiyopya- Cibuti tren yolu, 3000 Km’lik; Benin, Burkina Faso, Uganda, Nijer, Fildişi Sahilleri, Gana, Nijerya, Togo Demiryolu projesi gibi tamamlanan ve örnek gösterilebilecek bazı mega projeler olduğu unutulmamalıdır.

Afrika’da ilerleyen dönemlerde önem gösterilmesi gereken bazı yatırımlar vardır: Nijerya’da Drake Oil, Statoil, Exxonmobil’in birbirinden bağımsız toplamda 3 ad sırasıyla, GTL, LNG, Boru Hattı yatırımları söz konusudur. Gana’da Ghana National Gas Company, 1 Milyar dolarlık bir yatırımı vardır. Tanzania’da 3.2 Milyar dolarlık TPDC’nin sahibi olduğu, Gaz Boru Hattı ve ilişkili tesislerin inşaatı yatırımı söz konusudur, Mozambikte 4 ad birbirinden farklı, BP, Eni& Anadarko, Sasol, ENH firmalarının öncülüğünde, LNG, GTL, Depolama, Gaz Boru Hattı projelerini yatırımları söz konusudur.

Büyük Petrol Gaz projeleri için yatırımlara uzun dönemde hız verilebilecek, ancak şimdiden Türkiye ve Lübnan’ın bir arada iş birliği için takip etmesi gereken, Gana, Angola, Mozambik, Uganda ve Nijerya pazardır. Petrol Gaz projelerinin yanı sıra, Türkiye- Lübnan arası 3. Ülkelerde işbirliğinde gelecek vadede yatırımlar ise; Hastane, Otel, Okul ve Konut projeleri için geliştirilecek ortaklıklar olarak sıralanabilir.

Lübnan tarafının görüş ve önerileri Consolidated Contractors Company(CCC), Başkan Yardımcısı Antoine Haddad, Arabian Construction Company Yönetim Kurulu Başkanı Maher Merhebi, Khatib & Alami Consulting Firm Başkan Yardımcısı Adel Abou Jaoudé tarafından dile getirildi.

Consolidated Contractors Company(CCC), Başkan Yardımcısı Antoine Haddad, 60 yıllık bir tecrübeye sahip firma olduklarını, 1500 kişiyi istihdam ettiklerini başta Ortadoğu, Körfez, Afrika, ABD ve Avustralya’da olmak üzere CCC’nin dünyanın 13. büyük inşaat şirketi olduğunu ve hemen hemen her bölgede büyük projeler üstlendiklerini açıkladı. Umman’ın başkenti Muskat’ta gerçekleştirilen dünyanın en büyük havalimanı projelerinden Muskat Havalimanı’ndaki 1 milyar 170 milyon dolarlık ‘Pist ve Altyapı İşleri’ ihalesini TAV İnşaat ile birlikte üstlendiklerini bunun yanısıra TAV ile Libya’da Tripoli ve Sabha Uluslararası Havalimanı projelerinin dondurulduğunu, ancak 3 milyar dolarlık Abu Dhabi Uluslararası Havalimanı projelerinin yine TAV ile birlikte devam ettiğini açıkladı. Umman’daki Duqm Projesinde Yeni bir Liman İnşaatı için STFA – CCC Ortak Girişimi ile tamamladıklarını izah eden Antoine Haddad, Mozambik’te devam eden işleri olduğunu ve önümüzdeki dönemde Türk Müteahhitlik firmaları ile işbirliğine hazır olduklarını açıkladı.

Khatib & Alami Consulting Firm Başkan Yardımcısı Adel Abou Jaoudé, sunumunda ağırlıklı olarak MENA, ODO-KİK ve Hindistan’da projeler tamamladıklarını belirtti. Grup şirketleri arasında Müteahhitliğin yanısıra Petrol & Gaz, Elektrik Hizmetleri, Elektromekanik İşler ve İç Cephe İşleri’nin yer aldığını izah eden Adel Abou Jaoudé, Müteahhitlik alanında tamamladıkları bazı projelere örnek olarak The Gate District, Abu Dhabi, Fountain View Dubai, Children Oncology Hospital, Mısır, Jabal Omar Development Suudi Arabistan, Workers Hospital Katar, Waterfront City Lübnan, World One, Hindistan, Pentominium Tower Dubai, Amman Rotana Ürdün, Ettihad Towers Abu Dhabi, Taweela Tower & Disalination Plant, Shuweihat Power Plant, Fujairah Power Plant’i gösterdi. Elektrik Hizmetleri’nin Beyrut ve Bekaa Vadisi’nde 1.5 milyondan fazla müşterilerine 300.000 yeni elektrik metre ile elektrik dağıtarak hizmet sağladıklarını anlatan Adel Abou Jaoudé, Beyrut’taki Qoreitem Gardens ve Hosm 440 binalarının yanısıra Abu Dhabi’deki Musaffah Palace’ın tüm elektrik işlerinin kendi şirketleri tarafından tamamlandığını belirtti.

Toplantının MENA Bölgesi ve Afrika’da Türk ve Lübnanlı İnşaat ve Danışmanlık (Teknik Müşavirlik) İşbirliği Fırsatlarının Değerlendirilmesine Yönelik 3. Oturumunda STFA İnşaat Yönetim Kurulu Danışmanı Mehmet Ali Neyzi sunum yaptı. 1938 yılında müteahhitlik faaliyetleriyle temelleri atılan STFA’nın 76 yılı aşan yolculuğunda farklı sektörlerde yaptığı yatırımlarla Türkiye’de ve Uluslararası

düzyde 25 milyar doların üzerinde işler gerçekleştiren 7,000 üzerinde çalışanı ile ABD'de yayınlanan ve her yıl yurtdışı projeleri itibariyle dünyadaki en büyük 250 müteahhit firmayı seçen ENR (Engineering News Record) dergisinin listelerinde (The Top 250) yer alan tüm paydaşları için değer yaratmayı hedefleyen bir şirketler topluluğu olduğunu belirtti.

Yurt dışında proje kazanan ilk Türk müteahhiti olma özelliğine de sahip olan ana iş kolu inşaatta birçok ilki gerçekleştirmiş, köprü inşaatı ve kazık işlerindeki uzmanlığına baraj, yol, köprü, tünel ve deniz yapıları inşaatlarını da eklediğini söyleyen Mehmet Ali Neyzi, bugün STFA'nın, esas olarak Türkiye, Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülkelerindeki müşterilerine en üst seviyede mühendislik ve inşaat hizmetleri sunmakta olduğunu belirterek 76 yılda 24 ülkede faaliyetlerini sürdürdüğünü ve öne çıkan ülkelerin Cezayir, Libya, BAE, Oman, Katar, Kuveyt, Fas, Irak, Gürcistan, Türkmenistan, Suudi Arabistan, Pakistan ve Türkiye olarak açıkladı.

STFA İnşaat Grubu'nun deneyim ve faaliyet alanlarını; Anahtar Teslimi Mühendislik – Tedarik – İnşaat hizmetleri olarak; Deniz Yapıları, İnşaat İşleri, Petrol & Gaz & Enerji Tesisleri, Temel ve Zemin Mühendisliği, Mühendislik Hizmetleri olarak sıralandığını anlatan Mehmet Ali Neyzi, 2000'li yılların başından itibaren enerji sektörüne de yatırım yapan STFA'nın, 2003 yılında doğal gaz dağıtım, 2009 yılında doğal gaz ticaret, 2011 yılında ise yenilenebilir enerji üretimi faaliyetlerine başladığını, bugün **Enerya** markasıyla 11 şehirde doğal gaz dağıtım ve toptan satış operasyonları ile sektörün önemli oyuncularını arasında yer aldığını ve rüzgar enerjisinden elektrik üretimi, elektrik ticareti ve güneş enerjisi alanlarında da yeni projelerini hayata geçirmekte olduğunu açıkladı. Mehmet Ali Neyzi, sunumunda Türkiye'de ve Dünyada STFA'nın tamamlamış olduğu ve halen devam eden projeleri tanıttı. Bunların başında, Katar Entegre Demiryolu Projesi, Katar Yat Limanı, Fas Safi Liman Projesi, İzmit Körfez Geçiş Projesi'nin Muhtelif İşleri, Yarımca Konteyner Terminali, Tüpraş İzmit Rafinerisi Rehabilitasyonu ve Türkiye'de devam eden muhtelif projelerin yanısıra Umman'daki Duqm Projesinde Liman İnşaatı için STFA – CCC Ortak Girişimi ile tamamladıklarını, Katar'da ise Katar Petrol Şirketine ait Mesaieed Limanı Konteyner Terminali ve Saudi Aramco'ya ait Manifa Geçit Projesinin geldiğini belirtti.

DEİK Üyesi Temel Su Uluslararası Mühendislik Firması İş Geliştirme Müdür Yardımcısı Ertuğrul Ersan sözlerine uluslararası pazarda faaliyet gösteren Türk teknik müşavirlik firmalarının kısa bir değerlendirmesini yaparak başlamak istediğini belirtti ve Türk teknik müşavirlik firmalarının müteahhitlik firmaları kadar güçlü ve vizyon sahibi olmasa da uluslararası projelerde bir çok başarısını olduğunu, ENR dergisinin listesinin ilk 250 firması arasına düzenli olarak girmeyi başaran Türk müteahhitlik firmalarının yanısıra en iyi 225 uluslararası dizayn firmalarının bulunduğu listede 4-5 Türk teknik müşavirlik firmasının 2010 yılından beri yerini koruduğunu belirtti.

Afrika'nın altyapı konusunda ciddi yatırım fırsatlarını barındırdığını söyleyen Ertuğrul Ersan, özellikle Sahraaltı Afrika'nın önümüzdeki 5 yıl içerisinde en hızlı büyüyen bölge olacağını öngördüğünü, Afrika'nın altyapı konusunda yaşadığı sıkıntının uluslararası ve bölgesel ortaklıklarla çözülebileceğini üzerinde durdu. Ertuğrul Ersan aynı zamanda Türk firmalarının iç ve dış pazarda uyguladığı benzer projeler, güçlü teknolojik altyapısı, işletme becerisi ve tecrübeleri ile yerel firmaların kaynak ve bilgisi bir araya getirildiğinde söz konusu bölgedeki projeler için uygun şartların kolayca sağlanabileceğini söyledi, bununla beraber Lübnanlı müşavirlik firmaları ile uzun vadeli ortaklıklar yapmanın Afrika, Ortadoğu ve Körfez bölgesi'nin geleceği için önem taşıdığını söyleyerek sözlerine son verdi.

ICC Lebanon tarafından verilen öğle yemeğinin sonunda karşılıklı olarak hediye takdimi gerçekleştirildi.

Türk ve Lübnan'lı toplam 150 firma arasında gerçekleştirilen ikili görüşmelerin ardından toplantı sona erdi.

Beyrut toplantısının devamı niteliğinde ikinci toplantının, DEİK / Türkiye – Lübnan İş Konseyi ve International Chamber of Commerce (ICC) Lübnan işbirliği ile Türkiye Müteahhitler Birliği ve Lübnan Müteahhitler Birliği organizasyonunda Nisan veya Mayıs 2016'da İstanbul'da yapılması kararlaştırıldı.